

V Ä G V I S A R E

GENOM

JAKOBSTAD

Stadshotellet

i Jakobstad

***Fullständig hotellrörelse.
Egen central. Namnanrop.***

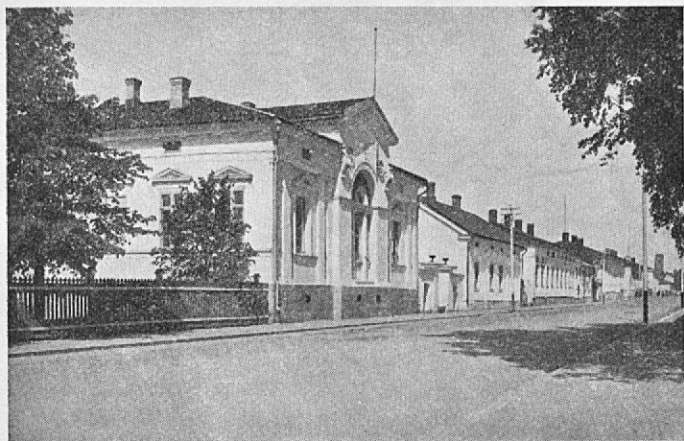
22 moderna resanderum fr. Fmk 20:—.
Tillgång till bad. Aftonmusik med dans.
Erkänt gott kök.

När och Var

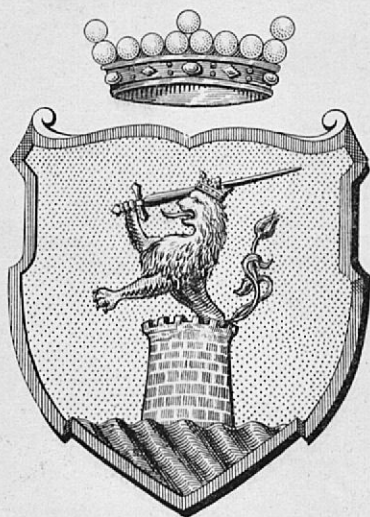
Vägvisare genom Jakobstad

1937

JAKOBSTAD 1937.

Jakobstads Tryckeri och Tidnings Aktiebolag.

I nådens år 1652 bestämde drottning Kristina, att „Sweriges Rijkes Troo-Man, Rijksz-Marsk och General Fältherre, Praesident utj vårt Krigz-Collegio” Herr Jacobus De la Gardie skulle som evärdlig förläning erhålla Pedersöre och en del av Kronoby med rätt „att där upprätta en stad och bruka därtill den gamla och vanliga Pedersöre hamnen”. Greve De la Gardie dog kort därpå, men hans änka, Gustav II Adolfs ungdomsbrud Ebba Brahe, utfärdade den 27 okt. 1652 den planerade stadens fundationsurkund. Och omedelbart därpå vidtogo grundläggningsarbetena på Permo-landets och på Bockholmens låga och sankta marker under ledning av grevinnans fogde Henrik Tavast. År 1661 utvidgades stadens område genom inköp av Pinnonäs forna kungsladugård.

„Jacobs stadh”, uppkallat efter donatrix' höge make, förde länge en tynande tillvaro. Läget blev desto

Ebba Brahe

Målning av D. K. Ehrenstrahl, Riddarhuset.

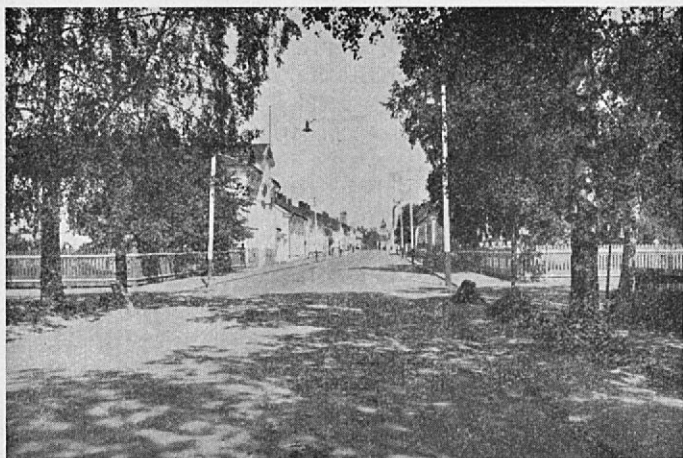
mera hotande, då de några decennier äldre städerna Gamla och Nya Carleby gång på gång försökte få den „nyfunderade” stadens privilegier upphävda. Det gick

verkligen därhän, att 1680 i kunglig resolution bestämdes, att städerna Brahestad och Jakobstad „må flyttia in uti de äldre Städerna, särdeles till de näst liggande Gamla och Nya Carleby samt Uhleå”. Faran avvärjdes dock, ty 1689 resolverade K. M:t bl. a., att „bemelthe Stadh skall samma Confirmation efter dess innehåldh och lijdelse obehindrat niuta till godo”.

Kampen mot de avundsjuka grannstäderna var i alla fall påkostande, och då det s. k. Norrländska tjärkompaniet alltsedan 1648 innehade monopol på den viktiga tjärhandeln i alla orter vid Bottniska viken, hade borgarna i Jakobstad tämligen små utsikter för framtiden. Betecknande är, att landshövdingen Ehrenskiöld år 1693, efter att ha inhämtat magistratens och borgerskapets åsikt, fastslog, att stadshorgarnas antal aldrig skulle få överstiga 90.

Kom så den stora ofreden med dyrtid, örlig och pestilentia. „År 1714 den 4 Martii, funno de förste till denna ort ankommande fienlige partien sitt nöje däri, att utan bekant anledning lägga denna stad samt de däromkring belägne hemmanen tillika med prästgården i aska”, berättar mag. Aspegren i en 50 år senare utgiven avhandling. Kyrkan brändes litet senare, några fartyg likaså. En mängd av innevånarna blevo pinade till döds och 23 gossar och flickor bortfördes. Freden i Nystad av 1721 gjorde slut på osäkerhetstillståndet och var ägnad att ingiva vissa förhoppningar, trots grus och spillror på hemstadens blodstänkta jord. Och man gick åter till verket i tecknet av maningsordet enighet „såsom varande det förnämste medlet hvarigenom ett huushold kan hafwa sin förnämste stjärkia”. Året 1723 uppvisade mantalslängden för Jakobstad 142 personer.

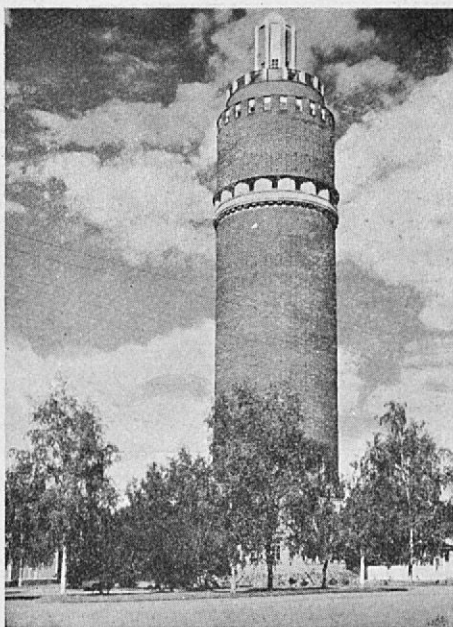
Småningom växte en ny stad upp ur askan av den förbrända och tack vare innevånarnas hoppfulla håg och trägna arbete samt av regeringen beviljade frihetsår blevo förhållandena lyckligare. Ej ens den s. k. lilla ofreden kom att nämnvärt fördröja utvecklin-

Storgatan sedd från „Parentesen“.

gen. Och så inträffade händelser, som öppnade nya möjligheter. Året 1765 — man vore frestad att kalla det Anders Chydenius' år — gav Jakobstad seglationsfrihet, året 1793 stapelrätt. Redan fyra år senare grundades skeppsvarv på Kalholmen — det nuvarande „Varvet“ —, men i synnerhet 1800-talet hade att uppvisa ett tidtals storartat skeppsbyggeri på orten. Så t. ex. ägde kommerserådet Otto A. Malm ensam år 1874 åtta fartyg på inalles 3238 läster.

År 1835 inträffade visserligen en ödesdiger händelse, stadens brand. De södra delarna lades då i aska, och skadorna uppskattades till 200,000 rub. silver, en för den tiden betydande summa. Dock, regeringen beviljade lån, avsevärda summor inflöto från hem- och utlandet och lyckliga konjunkturer gävo nya möjligheter. Ej heller det orientaliska kriget medförde oersättliga förluster. Öväntat snabbt återhämtade sig det lilla samhället efter branden, och nya, bekvämare byggnader samt en ny stadsplan voro vinningar ej

Vattentornet (ark. Lars Sonck).

att förakta. Flere handelshus gjorde lyckliga affärer; särskilt antogo under senare delen av 1800-talet och början av 1900-talet tobaksindustrien och trävaruexporten stora dimensioner.

En ej oviktig förutsättning var, att staden år 1887 erhöll järnvägsförbindelse med stambanan, detta tack vare en betydande donation av ovannämnde Otto A. Malm. Utom denne hade staden att under 1800-talet uppvisa även andra betydande affärsmän, kommerserådets far, Peter Malm, Ph. U. Strengberg m. fl. Betydelsefulla inlägg gjordes något senare av bergsrådet Wilh. Schauman, och

*Hjältegravnen (prof. V. Vallgren)
på nya begravningsplatsen.*

*Till vapen, männer! Maningsordet ljud,
det bars i storm kring tusen sjöars stränder,
och Österbottens son mot våld och död
steg modigt fram till kamp med tomma händer.
Med omotståndlig kraft de kärke grå
sig bröto väg i blodigt dystra fejder
och lyssnade med tjusning då och då
till segerbudskap från Kare lens nejder.*

*Ej vila gavs, ty över stridens larm
bjöd kampens fältrop: Framåt, fram mot söder!
och svärdet blixtrade i bitter harm
mot ondskans Loke och mot blinde Höder
Mot söder! Ack, mång kärke aldrig fick
se målet uppnått, räddad fosterjorden,
men uti dödsminuten mången blick
sin sista hälsning sände — upp mot norden.*

att initiativ och verksamhetslust alltjämt äro att påräkna, därpå ge Lassfolks spetsfabrik och den stora sulfittfabriken på Alholmen fullgoda bevis. Den uppblomstrande industrien har givetvis varit ägnad att tämligen hastigt öka invånarantalet. Detta var år 1874 1,974. År 1936 uppgick den mantalsskrivna befolkningen till 6,181 personer.

Av de möjligheter, som nya, friare förhållanden medfört, har Jakobstad efter förmåga begagnat sig. Till att skapa förutsättningarna för dem bidrog samhället kraftigt. Staden var en av de första, som reste sig mot det röda förtrycket, och här organiserades frihetskrigets artilleri. Graftonmonumentet ute på Orrskär och hjältegraven ute på den nya begravningsplatsen vittna i sin mån om österbottnisk uppoffringsförmåga, dådkraft och frihetskärlek.

Under de första årtiondena av stadens tillvaro besökte Jakobstads innevånare Pedersöre kyrka, „landskyrkan”. År 1689 erhöles emellertid det länge önska de tillståndet att bygga en egen och i februari 1691 invigdes det nya templet, „Carolus”. Under den stora ofreden blev kyrkan den 30 nov. 1714 jämte klockstapeln „förbränd och ynckeligen i aska lagd”. Klockorna och en del av inventarierna hade man dock räddat. Den nya kyrkan, den som staden alltjämt använder, uppfördes 1728—31 och är en typisk 1700-talets kyrka. Klockstapeln blev färdig först ett tiotal år senare.

De sex ljuskronorna härstamma från tiden före stora ofreden. Sevärda äro ock den av borgmästaren Niclas Wendelius år 1709 donerade sjupipiga ljusstaken av mässing, mer än tre meter hög, samt den av bergsrådet G. Serlachius skänkta dopfunten av silver. De vackra altartavlorna, den större föreställande Kristus på korset, den mindre nattvarden, ha ut-

Kyrkan.

förts av den svenske porträttmålaren Frans Gabr. Westerberg och torde 1784 blivit i koret uppsatta.

Utanför kyrkan begrovas de döda ända in på 1850-talet. Där vila även Runebergs föräldrar, kaptenen Lorens Ulrik Runeberg och hans hustru, f. Anna Maria Malm. Platsen har ej med säkerhet kunnat utpekas, men en vård av sten har sydost om kyrkan blivit rest till deras minne.

När Pedersöre kyrka uppfördes kommer antagligen aldrig att bestämt kunna angivas, men man har på olika grunder kommit till den slutsatsen, att den blev färdig omkr. år 1250, vilket årtal även finnes an-

Pedersöre kyrka.

bragt ovanför stora ingången. Kyrkan hade icke ursprungligen sitt nuvarande utseende; den bestod tidigare av endast ett långskepp i riktning från tornet till nuvarande ingången. Målningar och inskriptioner prydde väggar och pelare och bilder av jungfru Maria, av apostlarna och andra bibliska personer funnos i mängd. En träskulptur föreställande jungfru Maria med Kristusbarnet finnes ännu bevarad. Under stora ofreden plundrades kyrkan på en del av sina dyrbarheter.

År 1787 vidtog arbetet med dess tillbyggnad. Det fortgick till 1795, då kyrkan var färdig, sådan den i våra dagar ter sig. Ett par år senare planerades kyrkogården. Något tidigare hade man till höger om stora porten uppfört en benkammare med den tänkvärda inskriptionen:

*„Du, som så mycket rest och erfarit,
Se här, vem som rik eller fattig har varit.”*

Runebergs byst.

Johan Ludvig Runeberg, Finlands nationalskald och Jakobstads störste son, föddes den 5 febr. 1804 i ett hus, som av mycket att döma var beläget mellan Spetsfabrikens kontor och den s. k. Stenbergsska gården vid Storgatan. I Jakobstad tillbragte han en stor del av sina tidigare år, ända till dess att han 1822 blev student i Åbo. Därefter besökte han fädernestaden endast ett fåtal gånger. Jakobstads samhälle har ärat skalden med att uppkalla en gata efter honom — liksom för resten en annan bär namn efter skalden Choraëus, som en tid vistades här. Runebergs namn bär också en liten skvär, belägen öster om rådhuset. I denna avtäcktes den 5 febr. 1905 en av skulptören

Runebergs stuga.

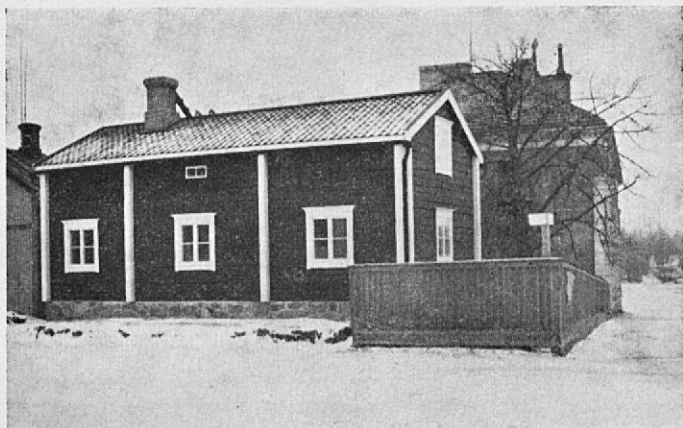
Walter Runeberg utförd byst av skalden. På nämnda dag, årsdagen av skaldens födelse, äger regelbundet uppvaktning rum, blommor nedläggas och sång utföres.

Runebergs stuga ute på den cirka tre km. nordost om staden belägna, redan länge med fastlandet sammanvuxna Nissasön — eller Nissasörn — är en av Jakobstads främsta sevärdheter. Den tillhörde i början av förra seklet Runebergs far, kapten Lorens Ulrik Runeberg. Belägen i en trakt, där ännu i dag som i dag är höga granar värna den lantliga friden, sångfågeln idyllen, var den enkla fiskarstugan ett idealiskt sommarhem, ej minst för Johan Ludvig under hans barndom och ynglingaår, då han under ferierna fritt kunde begagna sig av alla de möjligheter, som vattnen och markerna i närheten bjödo ett för naturen öppet sinne. Det kan ställas i fråga, huruvida just här någon enskild av skaldens dikter omedelbart framsprungit; att här de första känslorna för naturen och fos-

terlandet frammanades hos den blivande skalden är visst.

Sedan Runeberg blivit student i Åbo 1822, besökte han endast ett fåtal gånger sin hemstad. När han 1847 efter en mellantid av 22 år gästade staden, uppsökte han även det gamla sommarhemmet men fann till sin bedrövelse „en trettioårig förstöring utbredd över hela den förr så trevliga boningen”. Nästa besök, det som han 1851 under sin hemresa från Sverige avlade här, bjöd på en angenäm överraskning. När skalden efter att ha gästat en av sina släktingar anlände med båt till Nissasön, mottogs han av en stor skara stadsbor, vilka församlat sig där för att hylla den frejdade diktaren. Även Topelius var närvarande. Runeberg fördes till stugan, som, restaurerad, nymålade och tillfället till ära prydd med girlander, helt säkert på önskat sätt vittnade om stadsbornas pietet och goda vilja. Den käre gästen ombads att slå sig ned i en blomsterprydd stol, men han tog plats på bänken vid dörren. „Jag har aldrig varit van att sitta i något äresäte i detta hus”, förklarade han, gripen av många minnen. Stugan överlämnades till skalden till evärdelig ägo „som ett kärt minne från hans barndomsdagar”, och att Runeberg förstod att uppskatta gåvan, visa hans ord till Montgomery: „Ett Kalifornien hade ej varit för mitt hjärta av så stort värde som dessa några famnar mark med sin lilla koja uppå”.

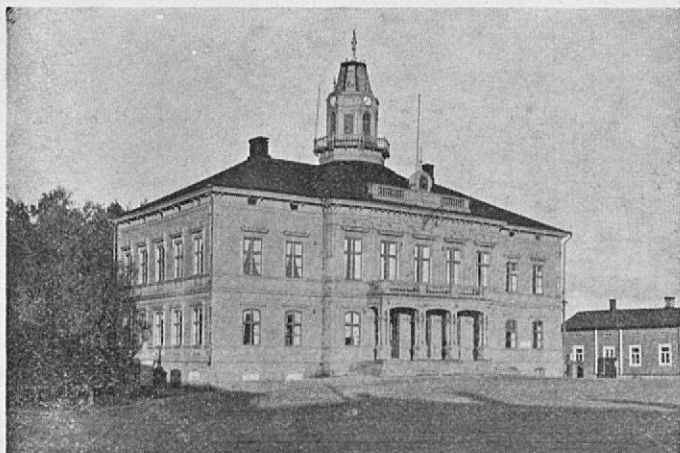
Stugan skulle stå till Runebergs och hans släkts disposition, men sedan 1870, då skaldens syster doktorninnan Vegelius några månader bebodde den, har den stått tom. Numera är den i museistyrelsens vård och öppenhålles under sommaren. Vaktmästarn tillhandahåller kaffe och läskdrycker. Tel. 472. Ett besök kan väl kombineras med en färd till Alholmen med dess hamnanläggningar och stora sulfidfabrik ävensom med en tur genom „Östanpå”, där vid Östanfjärdens stränder en avsevärd del av Jakobstads innevånare i större eller mindre villor njuta sommarens behag.

Westmans Mors stuga.

Visasbacken är en av stadens äldsta delar, men av dess gamla, låga stugor finnas ej många kvar. Än så länge höjer sig dock där det hus, på vars vind Westmans mors vindskammare minner om Runebergs barndom i allmänhet och om hans första skolgång i synnerhet. Ty det var här Johan Ludvig, „Runebergs Janne” gemenligen kallad, lärde sig läsa och skriva för den 70-åriga Westmans mor — troligen hemma i Stockholm. Och kanske hände mer än det. „Det växer höga träd på Visasbacken, i vilkas kronor fåglarna måste ha sjungit under vårmorgnarnas lästimmor. Och rörande denna sång ville man — citera den Sundska dikten om Vindskammarskolan:

*Vem vet, om ej just det kvittret
sig in i hans hjärta smög
och se'n som den första dikten
vitt ut över världen flög”*,

Rådhuset.

säger prof. Hirn i „Runebergskulten”. Vården om den gamla stugan är anförtrodd museistyrelsen. Den är tillgänglig för allmänheten.

Den väldiga brand, som natten mellan den 2 och den 3 september 1835 härjade Jakobstad, gjorde slut även på stadens rådhus. Avsaknaden av ett sådant blev tidigt kännbar, och upprepade gånger vände sig stadens myndigheter till högre ort med anhållan om tillstånd att få uppföra ett nytt, länge dock förgäves. Efter många omgångar fick likväl frågan sin lösning, och år 1877 stod det nya rådhuset färdigt, uppfört enligt ritningar av arkitekten G. Wilenius.

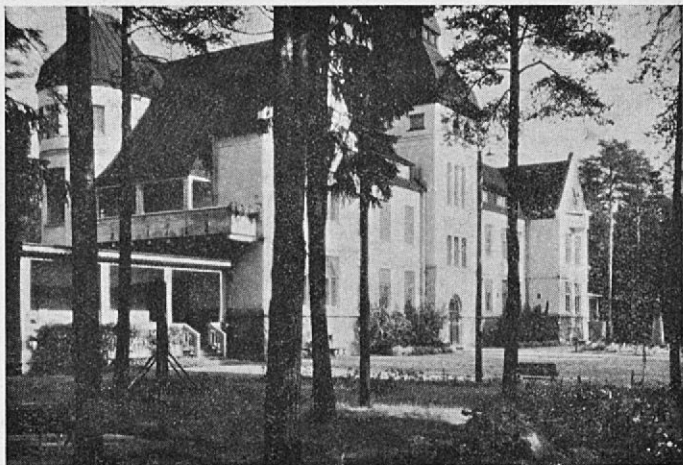
Rådhuset inrymmer lokaler för stadsstyrelsen, byggnadskontoret, poliskammaren, stadsfullmäktige, magistraten och stadsfogdekontoret. Sevärd är stadsfullmäktiges sessionssal med dess porträtt av Jakob de la Gardie, J. L. Runeberg och stadsfullmäktiges

Storgatan med Malmska gården.

tidigare ordförande, med. dr Gustaf Borg samt den vackra avbildningen av det de la Gardieska vapnet. Magistratens lokal har att uppvisa ett porträtt av Gabriel Tengström, stadens borgmästare 1836—1873, och Stadsfullmäktiges arkiv ett porträtt av fullmäktiges mångåriga ordförande, apotekaren K. L. Candolin samt en av kommerserådet Petter Malm donerad magnifik krona.

Kommerserådet Otto A. Malm, vars förmögenhet vid hans frånfälle (1898) uppskattades till cirka 10 millioner finska mark, hade i sitt testamente bestämt en summa av 700,000 för anläggning och underhåll av ett kommunalt sjukhus samt 300,000 för andra stadens ändamål. Även hans närmaste arvingar ihågkommo staden. Genom gåvobrev av december 1908 skänkte dessa till staden den vackra och värdefulla malmska gården, belägen vid Storgatans södra ända.

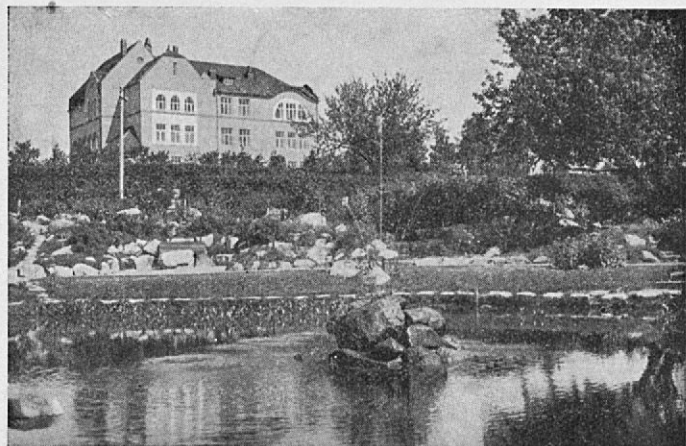

Malmiska sjukhuset.

Med beaktande av vid gåvan fästa villkor inrättades i den stora byggnaden ett historiskt-etnografiskt museum; en annan del av huset inrymmer en präktig läsesal, ett bibliotek samt referensbibliotek. Museet omfattar — utom ett biblioteksrum — fem rum. Ett — det var det s. k. yttre kontoret — innehåller främst minnen från sjöfartens storhetstid; ett har att uppvisa en del vackra möbler; ett innehåller en del saker, typiska för den kringliggande landsbygden; det fjärde innehåller gamla kyrksaker. Det femte, det största, företer en brokig samling av minnen från äldre tider: porslin, husgeråd av trä, kläder, tennsaker, vapen m. m.

Betr. öppenhållandet se „Praktiska anvisningar”.

Skolträdgården eller Victor och Elise Schaumans skolträdgård, såsom den officiellt heter, har tillkom-

Jakobstads samlyceum och skolträdgården.

mit genom donationer (1915—1919) av apotekaren V. L. Schaumans och dennes makas arvingar. Den har planlagts av prof. Ossian Schauman och i huvudsak anlagts enligt av trädgårdsarkitekten B. Schalin utarbetat projekt. Anläggningen uppvisar nu cirka 90 arter träd och buskar, stenpartier med alpina växter samt olika fält för systematiskt ordnade växtarter; en med springbrunn prydd damm företer en mängd vattenväxter men även fiskar och andra vattendjur. Ett vackert solur, utfört enl. ritningar av dr H. Saxén, visar dagens ljusa timmar. Trots att förutsättningarna för en dylik trädgård naturligtvis icke äro lika rika som t. ex. södra Finland kunde erbjuda, torde anläggningen tills vidare vara enastående i sitt slag i vårt land. Särskilt vid högsommartid erbjuder den med sin rika blomsterskrud en verkligt praktfull anblick och ger själfallet även biologen mycket gott för själ och öga.

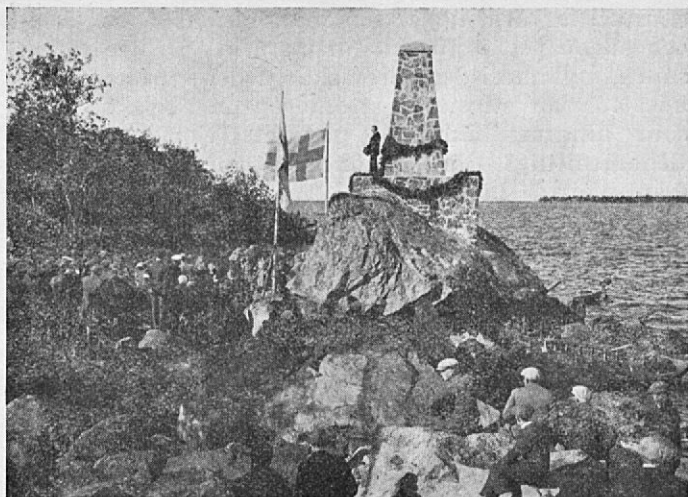
Fäboda kuranstalt: plagen.

Fäboda — namnet associerar främlingen lätt med boskapsskötsel och mejeriprodukter; för den initierade inbegriper det sol och hav, sanddyner och barrdoft, vila och hälsa.

I Fäboda, beläget cirka 7 km. väster om Jakobstad, ha en mängd av stadens innevånare skapat sig trevliga sommarhem. Visserligen saknas regelbundna sjöförbindelser, men med motorbåt, med bil och buss, cykel och apostlahästar når man lätt dess ljuvliga nejd. Och även för turisterna är det sörjt. Ute på den av Bottenhavet sköljda kusten inbjuder Fäboda kuranstalt till stärkande sommarvila.

Kuranstalten, som mottager gäster från medlet av juni till slutet av augusti, är belägen 8,3 km. från Jakobstad och omfattar tvenne större byggnader, „Fäboda” och „Folkboda”, den förra innehållande matsal med veranda samt 19 gästrum, den senare 18 gästrum. Dessutom finnas badhus, finnbastu och en mindre byggnad med reservrum.

De flesta, som komma till Fäboda, äro friska, en-

Graftonmonumentet.

dast få behöva behandling. Friluftsliv på plagen i enslig, lugn omgivning, färder i skog och på sjö, uppfriskande havsbad, finnbastu, varma bad, massage och sjukgymnastik skänka inom kort hälsa och krafter åt ansträngda och konvalescenter, unga och gamla.

Livet vid kuranstalten är enkelt och ställer inga anspråk på gästerna.

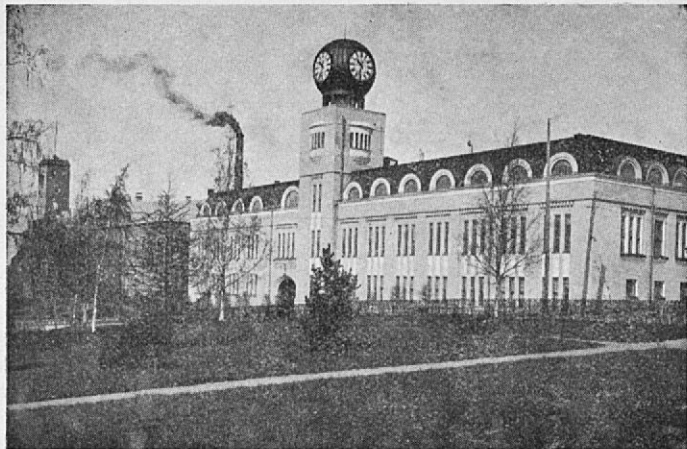
Jakobstads hamn bildar en rymlig bassäng med utmärkt ankargrund och är skyddad för alla vindar av kringliggande fastland och holmar. Inloppet från havet är kort och rakt. Vattendjupet å yttre redden varierar mellan 24 och 30 fot och inne i hamnen och vid lastningsbryggorna mellan 18 och 21 fot. Navigeringen kan hela tiden ske med egen maskinkraft. Bojar och dykdalber finnas för akterförtöjning, då fartyg icke angöra kajerna.

Till följd av att inloppet från havet flankeras av

en rik skärgård, ligger under vintern istäcket jämnt och någon packis förekommer aldrig. De tre älvar, som utmytna i den inre skärgården, åstadkomma höst och vår ett starkt strömdrag med friskt vatten, som hindrar bildningen av ett tjockare istäcke. Genomsnittligt är hamnen öppen för sjöfart från förra hälften av maj till slutet av november. Någon isbrytare har i regel icke behövt för att öppna och öppenhålla trafiken på Jakobstads hamn. Ej heller har från stadens sida någon ivrigare anslutning gjorts till de ofta framställda kraven på förläggande av en statens isbrytare till hamnarna norr om Kvarken, emedan sjöfarten på Jakobstad kunnat fortgå obehindrat, så länge Snipans och Helsingkallans fyrskepp legat ute på sina förläggningsplatser, och all trafik efter dessa fyrskepps intagning måste anses så farofylld, att en fortsatt sjöfart på hamnarna norr om Kvarken vore alltför riskabel.

Under en sex månaders seglation kunna över Jakobstads hamn utföras och införas betydande varukvantiteter. Kajerna för angöring av fartyg och med anslutning till järnvägsspår hava en sammanlagd längd av 720 meter och kunna helt utnyttjas för import och delvis för export av sågat virke. All lastning av runt virke försiggår från vatten, av sågat virke delvis från pråm. För upplag av varor finnas iordningställda upplagsplatser med en areal av c:a 270,000 m²; dessa äro jämväl anslutna till järnvägsspår. Ytterligare mark kan för ändamålet upplåtas, om behovet sådant kräver.

På grund av vad ovan framhållits och med beaktande av, att riklig tillgång finnes på vana hamnarbetare och att lastnings-, lossnings- och speditionskostnader äro facila, torde man utan överdrift våga påstå, att Jakobstads hamn erbjuder ett gynnsamt arbetsfält för firmor, som önska med möjligast låga kostnader införa och utföra sina varor över hamnstad vid Bottniska viken.

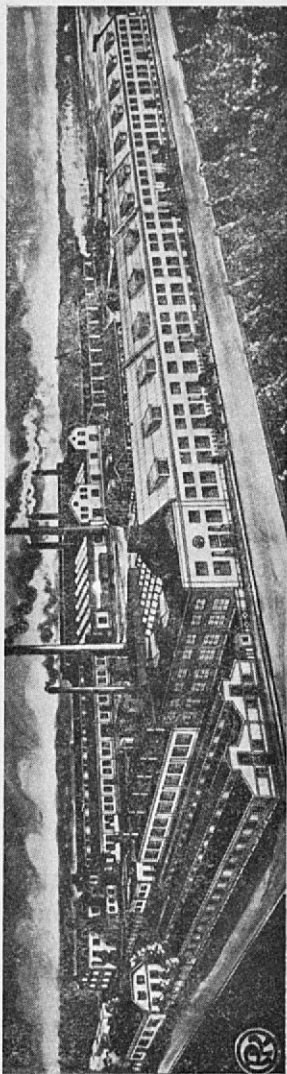

Strengbergs tobaksfabrik.

Jakobstads tobaksfabrik begynte sin verksamhet år 1762 som „Jakobstads Tobaksspinneri”. Ända till 1897 var fabriksdriften inrymd i två större och ett par mindre byggnader av trä. Under åren 1896—1903 uppfördes den väldiga fabrikskomplex av sten, som upptar ett helt stadskvarter. Åren 1908 och 1909 tillkom den s. k. nya fabriken, uppförd enligt ritningar av Stockholms stadions arkitekt, Torben Grut.

Den egentliga utvecklingen till stordrift började med företagets ombildning till aktiebolag och har sedan oavslutligt fortgått, så att firmans tobaksfabrik nu icke blott är den största i Finland utan med rätta givit Jakobstad namnet „Nordens tobaksmetropol”. Våldiga äro de kvantiteter cigarrer, cigaretter, piptobak, pikanell och snus, som årligen sändas ut i marknaden. Av cigarettmärken torde Små Fennia och Finlandia, Saimaa och Twenty Gold vara särskilt uppskattade.

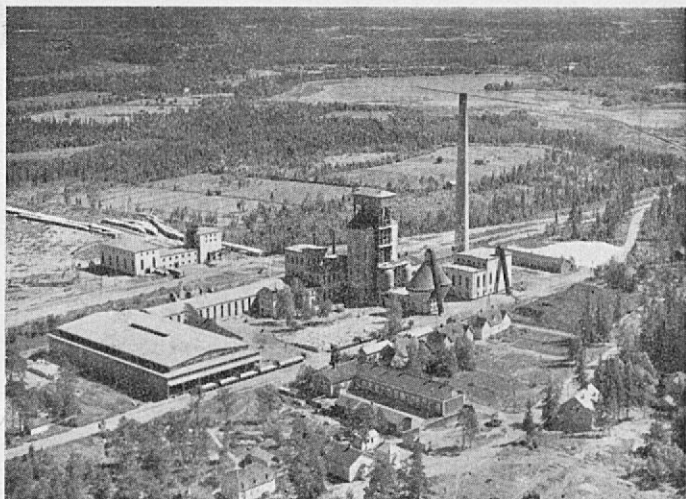
Personer, som önska bese fabriken, torde därom anmäla till dess kontor, tel. namnupprop: „Strengbergs”.

Mekaniska verkstaden.

Jakobstads Mekanska Verkstad A/B begynte för omkring 35 år sedan en anspråkslös tillvaro i form av en smedja och ett hovslageri, inrymda i ett brädskjul vid vägen till den s. k. Gamla Hamn. Snart nog beslöt ägaren, fabrikören B. Serlachius, att upptaga tillverkning av bryggerimaskiner och på andra sidan vägen byggdes en mekanisk verkstad jämte gjuteri. Sedan år 1902 har verkstaden haft som specialitet tillverkning av jordbruksmaskiner.

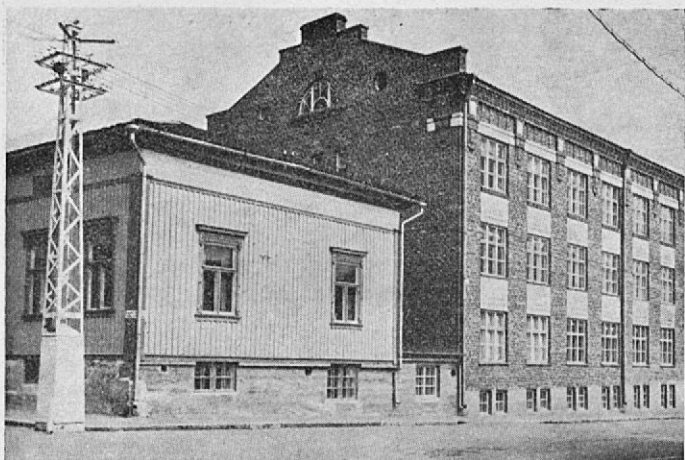
År 1906 uppfördes öster om järnvägsstationen nödiga fabriksbyggnader och dessa ha småningom tillbyggts. Gjuteriet, ett av de största i Finland, omfattar över 5,000 kvm. Av fabrikationens alster må främst nämnas hankmoharvar, varav den årliga tillverkningen uppgår till omkr. 8,000, vidare slättermaskiner, radsåningsmaskiner, traktorredskap, tröskverk, sanitetstekniska maskiner, stålfönster och -dörrar samt

Cellulosafabriken.

avloppsrör av gjutjärn (95 % av landets produktion).
Personer, som önska bese fabriken, torde därom anmäla till dess kontor, tel. 59.

Ute på Alholmen höjer Jakobstads Cellulosa Aktiebolag sin 90 meter höga skorsten. Fabriken uppfördes 1934—1935 och sattes i gång den 1 juli sistnämnda år. Att fabriken arbetar i „storindustriens” tjänst framgår bl. a. därav, att den enbart för spolning av virke använder ej mindre än 35,000 l. vatten i minuten, alltså mera än huvudstaden för alla sina olika ändamål. Kokarhuset är 48 m. högt, och de två höga kokarna inrymma envar 300,000 l. Såväl torr som våt cellulosa framställs och produktionen utgör c:a 42,000 ton torrtänkt 90 procentig sulfittcellulosa per år. Konsumtionen av cellulosed, huvudsakligen gran, uppgår till 240,000 kbm. Produkten exporteras

Lassfolks spetsfabrik.

huvudsakligen till europeiska länder, främst England, men även utomeuropeiska, i främsta rummet U. S. A., Argentina och Brasilien, hava uppträtt som köpare.

Turisten, som lämnat hus och hem för att fly till landet och lugnet, känner sig vanligen föga lockad av någonting så stadspräglad som en fabrik. Emellertid, Anders Lassfolks spets- och bandfabrik skall helt visst skänka en och var behållning och kunskap.

Konsul Lassfolk, som för resten även äger fabriker för tillverkning av trådrullar och munstycken, startade sin spetsfabrik år 1911 med 2 maskiner, inrymda i en gammaldags tvättstuga. I detta nu är antalet spetsmaskiner och vävstolar cirka 400 och arbetet utföres i ett år 1926 uppfört ståttligt trevånings stenhus. Meter efter meter, kilometer efter kilometer samlas spetsarna i maskinernas behållare för att sedan granskas, mätas och buntas. Ur de jättestora

vävstolarna rinna i en aldrig sinande ström knapphålsgummiband, breda damstrumpeband, herrstrumpeband och hängselband. Inalles utsändas årligen i marknaden cirka 3 mill. meter spetsar och ungefär 4 mill. meter bandvävnader.

Personer, som önska bese fabriken, torde därom anmäla till dess kontor, tel. 127.

Fotografierna tagna av I. FRIMAN
FOTOGRAFIATELJÉ » E L I T E »
Södermalmsgatan 18

INSTITUTIONER OCH ÄMBETSVERK:

- Alkoholliike A/B**, Visasbacken 6, öppen 10—17, lörd. 10—14. Stängd dagen före jul- och nyårsdagen, före långfredagen, före påsk-, pingst- och midsommardagen samt den 30 april och 1 maj; tel. 1 22.
- Arbetsförmedlingsbyrån**, Victor Schaumansespl. 1, öppen 11—12, tel. 3 29
- Badhuset**, Victor Schaumansespl. 1, tel. 66. Se annons-avd.!
- Barnbördshuset**, Kvarnbacksgatan 8, tel. 1 13
- Borgmästaren och notarius publicus** träffas å magistratens kansli kl. 13—15, tel. 13
- Bostadsinspektionskontoret**, Victor Schaumansespl. 1, öppet kl. 11—12, tel. 3 29
- Brandkårshuset**, kansli & vaktmästare, tel. 2 30.
Restauration, tel. 2 24.
Brandstationen, tel. 71
Brandmästaren, tel. 1 26
- Byggnadskontoret**, rådhuset, öppet 9—17, tel. 88
- Drätselkontoret**, rådhuset, öppet 9—17, tel. 53
- Elektricitetsverket**, Victor Schaumansespl. 1:
Centralen, tel. 1 83
Kontoret, rådhuset, tel. 88
Installationsaffären, tel. 79. Se annonsavd.!
Maskinmästaren, tel. 2 74
Montör A. Fahler, privat tel. 1 69
Montör G. Saukko, privat tel. 1 39
- Epidemisjukhuset**, difteriavdelningen, Malmska sjukhuset, tel. 1 84
scharlakansfeberavdelningen, Malmska sjukhuset, tel. 2 40

Fattigvården: Fattigvårdsnämndens kansli, Victor Schaumansespl. 1, öppet tisdagar o. lördagar kl. 9—10, tel. 3 29

Fattigvårdsnämndens ordförande, privat, tel. 1 16

„ „ inspektör, „ „ 1 34

Frihemmet, tel. 1 33

Kommunala barnhemmet, tel. 4 66

Finska Statsjärnvägarna: stationskontoret, öppet 8—13, 16—18, tel. 20

godsexpeditionen, öppen 8—16, tel. 46

Folkhälsans byrå, Rådhusg. 9, läkarmottagn. lördagar $\frac{1}{2}$ 10— $\frac{1}{2}$ 11, tel. 4 95

Hamnkotoret, Alholmen, tel. 34

Hamnkaptenen, Alholmen, tel. 3 82

Hälsovården: byrån, Victor Schaumansespl. 1, öppen 11 12, tel. 3 29

inspektören, privat tel. 1 95

desinfektören, Kristineg. 11, tel. 2 17

stadsackuschörskan, Runebergsg. 5, tel. 1 29

stadsläkaren, Kanalespl. 1, tel. 1 28

stadssjuksköterskan, Kanalespl. 7, tel. 4 02

tuberkulosdispensären, tel. 5 73

Köttkontrollstationen, Otto Malmmsg. 1, öppen tisdagar 16—17,30, onsdagar och lördagar 7,30—9, fredagar 11—15.

Lånbiblioteket, Storg. 2, öppet alla vardagar utom torsdag kl. 18—20. För barn under 16 år endast måndagar o. fredagar 18—20.

Läsesalen, Storg. 2, öppen vardagar 12—21, sönd. 14—18

Magistraten, rådhuset, kansliet: öppet 13—15, tel. 13

vaktmästare, tel. 2 13

Malmska sjukhuset: tel. 95

syssloman & kosthåll, tel. 2 50.

Museet, Storg. 2, öppet söndagar, onsdagar o. lördagar
12—15

Pastorskansliet, Rosenlundsg. 3, öppet 11—13, tel. 2 07

Polisinrättningen, rådhuset, kansliet öppet 10—16, tel. 49

detektiva avdelningen öppen dygnet om, tel. 39

vaktkontoret öppet dygnet om, tel. 39

polismästaren träffas å kansliet 12—15

Postkontoret, Storg. 6, öppet vardagar 8—10,30, 11,30—
13, 15,30—17,30, tel. 8

Brevlådorna tömmas: postkontorets kl. 9, 18,15 19,50

järnvägsstationens kl. 9,10, 18,25, övriga kl. 8,30,
17,20,

dessutom vid Rådhusg. 1 vid postens nedfart till sta-
tionen och vid Helsingfors banks hörn kl. 23,40 (med
bil till Bennäs).

Sjömanshusombudsmannen träffas 11—12 å Victor
Schaumansespl. 1, tel. 3 29

Stadsfullmäktiges arkiv, rådhuset, öppet lördagar 12—
13, tel. 2 38

Stadsstyrelsen: rådhuset, sammanträder första och
tredje helgfria tisdagen i varje månad kl. 18, tel. 1 14

stadsdirektören, tel. 1 14

sekreteraren, tel. 53

stadskassan öppen 10,30—12,30

Stadsfogdekontoret, rådhuset, öppet 9—12, 13—17, tel.
2 35

Stadsbyggmästaren, privat: Amerikag. 5, tel. 48

Stadskamreraren, rådhuset, 9—12,30, 13,30—17, tel. 53.

Stadsskogvakten, Norrmalmsg. 7, tel. 5 26

Stadsträdgårdsmästaren, Borgbacken, tel. 4 12

- Telefoncentralen**, Storg. 15, öppen dygnet om, kontor
Storg. 9, tel. 92
kontrollören, tel. 4 41
felkontoret, tel. 5 04
- Telegrafkontoret**, Storg. 6, öppet vardagar 8—21, sön-
och helgdagar 9—10, 16—18, tel. 19
- Tullkammaren**, Stationsvägen, öppen 10—15, lördagar
10—14, tel. 3
- Vattenledningsverket**: kontor: rådhuset, öppet 9—17,
tel. 88
vattentornet öppenhålles sön- och helgdagar kl. 12—
15. Vardagar erhålles nyckeln från Byggnadskonto-
ret eller hos vaktmästare Alfred Storå, Kvarnbacks-
gatan 5.
montören privat tel. 33
- Yrkesinspektionskansliet**, Victor Schaumansespl. 1, öp-
pet 11—12, tel. 3 29

KONSULAT:

- Danska Vicekonsulatet**, Anders Lassfolk, Storg. 7, tel.
1 27, 4 27.
- Deutsches Vice Konsulat**, Gustav Schütt, Köpmansg. 20,
tel. 3 00, 30, 1 25.
- Norska Vicekonsulatet**, Johan Finne, Storg. 4, tel. 23
- Svenska Vicekonsulatet**, Erik Schauman, Storg. 3, tel.
3 00, 30, 2 25.

BANKER:

- Helsingfors Aktiebank**, Salutorget, öppen 10—14,30. Se
annonsavd. !
direktion: tel. 14, 2 72
expedition & kassa: tel. 74

Kansallis-Osake-Pankki, Runebergsg. 11, öppen 10—14,30, tel. 400. Se annonsavd.!

A/B Nordiska Föreningsbanken, Storg. 10, öppen 10—14,30. Se annonsavd.!

direktion: tel. 12

expedition & kassa: 3 59

Sparbanken i Jakobstad, Storg. 16, tel. 42, öppen 10—14, dessutom lördagar 16—17.

TIDNINGAR:

Hem och Härd, Storg. 15, redaktion: tel. 17

expedition: tel. 55

Jakobstads Tidning, Storg. 15, redaktion: tel. 57

expedition: tel. 55

Människovännen, Rosenlundsg. 2, redaktion: tel. 2 76

expedition: tel. 55

TRYCKERIER:

A/B Jakobstads Tryckeri & Tidnings Aktiebolag, Storg. 15, kontor: tel. 55. Se annonsavd.

disponent: tel. 17

faktor: tel. 5 55

Fr. Forsbergs Tryckeri & Pappershandel, Rådhusg. 1, tel. 1 61

SKOLOR:

Jakobstads Samlyceum, Skolg. 20, rektorskansli tel. 5 07
lärarrum och vaktmästare tel. 1 06

Svenska Folkskolan, Lagmansg. 2, tel. 2 06

Finska Folkskolan, lägre, Alholmsg. 30, tel. 1 35

högre, Alholmsg. 57, tel. 3 21

Finska Samskolan, Runebergsg. 2.

Svenska Barntädgården, Jakobsgr. 3, tel. 83

Finska Barntädgården, Kanalespl. 1.

SAKFÖRARE:

Berg, J. A., kronolänsman, Loveret 2, tel. 2 23. Byråtid
10—15

Berger, S. A., vicehäradshövding, Köpmansg. 6, tel. 1 50
Byråtid 9—11; 13—17.

Staffans, S., vicehäradshövding, Södermalmsg. 3, tel.
2 69. Byråtid 9—11; 12—17.

Wenelius, C. E., vicehäradshövding, Rådhusg. 17, tel.
5 25

LÄKARE:

Granroth, G., kommunalläkare, Choraesg. 5, tel. 54, vil-
la pg Varvet 5 54. Mottagning: kl. 10—2 och 6—7.

Hestenaes, R., sjukhusläkare, Storg. 16, tel. 4 06. Mot-
tagning: vardagar 12—2; dessutom måndagar och
torsdagar 6—8 e. m.

Hoffstedt, Knut, fabriksläkare, Alholmsg. 19, tel. 5 74.
Mottagning: måndagar, tisdagar, torsdagar och fre-
dagar kl. 11—1; onsdagar och lördagar 10—12;
dessutom tisdagar och fredagar 5—7 e. m.

Saxén, H., stadsläkare, Kanalespl. 1, tel. 1 28. Mottag-
ning: kl. 12—2, tisdagar och fredagar kl. 12—2 och
5—6 e. m.

Öhman, R. C., sjukhusläkare, Köpmansg. 16, tel. 1 74.
Mottagning: onsd. och lörd. kl. 10—1, övriga vardag-
gar kl. 1—1½, dessutom tisd. och fred. kl. 6—7.

TANDLÄKARE:

Norrback, F., Runebergsg. 7, tel. 3 23. Mottagning: kl. 9—11 och 12—2, kvällsmottagning enl. överenskom-
melse.

**MASSAGE, SJUKGYMNASTIK & SJUKSKÖTER-
SKOR:**

Eriksson, Vera, hälsosyster, Lotsg. 34, tel. 3 79.

Höglund, Hulda, sjuksköterska, Kanalespl. 7, tel. 4 02

Israels, Signe, hälsosyster och skolsköterska, Rådhusg.
9, tel. 4 95.

Ramstedt, Vivi, massös, Herrholmsg. 1, tel. 4 04.

APOTEK:

I:a apoteket, Salutorget, tel. 11

Nya Apoteket, Storg. 16, tel. 5

AGENTURAFFÄRER:

Jakobstads Maskin- & Agenturaffär, Visasbacken 2,
tel. 63. Se annonsavd.!

Löf, Emil, Ottomalmsg. 5, tel. 4 15. Köper fisk o. skogs-
vilt.

FÖRSÄKRINGSAGENTURER:

Backlund, Vidar, huvudagent för försäkringsbolagen
Kaleva och Sampo, Kanalespl. 13, tel. 4 46.

Ö. F. Städernas Brandstodsbolag för lösegendom: Om-
bud E. Löf, Otto Malmsg. 5, tel. 4 15. Se annonsavd.!

Wilh. Schauman A/B., tel. 16, Försäkrings A/B Fennia,
Olycksfallsförsäkrings A/B Patria.

KEMIKALIEAFFÄRER:

Kemikalia, Storg. 15, tel. 4 23. Se annonsavd.!

Kemikalieaffären Thor Ervast, Storg. 9, tel 92. Se annonsavd.!

HOTELL, RESTAURANGER och RESANDEHEM:

A/B Stadshotellet, Kanalespl. 3, egen central 64 o. 1 64.
Se annonsavd.!

Restaurant Saima, i hörnet av Rådhus- o. Otto Malmsgatan. Se annonsavd.!

Restauration Santos. Se annonsavd.!

Peräläs Matservering, Skolg. 15, tel. 2 18, öppen ½7—21.
Westerlunds Resandehem, Norrmalmsg. 8, tel. 4 40.
Se annonsavd.!

KAFÉER:

Café Esplanad, Storg. 13, tel. 1 17. Se annonsavd.!

Messina, Kanalespl. 11, tel. 5 14. Se annonsavd.!

Pedersöre Café, Runebergsg. 9, tel. 3 88

Svenska Gården, Herrholmsgatan 18, tel. 98. Se annonsavd.!

Vesterlunds café, Salutorget, tel. 3 97. Se annonsavd.!

KIOSKER:

Tidnings- och tobakskiosk vid Shell bensinstation. Öppen 9 f. m.—10 e. m.

Tidnings-, tobaks- och sötsakskiosk mitt emot Runebergsskvären. Öppen 9 f. m.—10 e. m.

PARTIAFFÄRER:

A/B Granholm & Käll O/Y, Rådhusg. 1, tel. 31, 32, 2 28.
Se annonsavd.!

INDUSTRIER:

Jakobstads Cellulosa A/B. Kontor Alholmen, tel. 5 44, 5 45 och 5 46. Skogsavdelningen: kontor, Alholmen, tel. 4 82.

Jakobstads Cikoriafabrik, Wilh. Schauman A/B: direktion: tel. 30, kontoret tel. 16 och 27, under sommarmånaderna: Alholmen, tel. 300 o. 1 67. Se annonsavd.!

Jakobstads Mekaniska Verkstads A/B, Fabriksg. 13. Se annonsavd.!

Anders Lassfolks spets- och bandfabrik, Storg. 7. Tel. 1 27, priv. 4 27. Se annonsavd.!

Jakobstads Munstycksfabrik, Södermalmsg. 17, tel. 4 94

Oy. Ph. U. Strengberg & K:ni Ab. Tel. namnanrop: „Strengbergs”. Se annonsavd.!

TRÄVARUFIRMOR:

A/B S. R. Ericson C:o, Köpmansg. 16, tel. 5 30. Se annonsavd.!

direktören: privat tel. 1 72

A/B Jakobstads Ångsåg, Alholmen. Se annonsavd.!

Telefoner: kontoret 2 01, egen central som förenar
de skilda avdelningarna.

Brädgårdsförmannen 5 62

Propsförmannen 2 44

Dir. Ivar Nars, privat 1 41

Dir. Johannes Nars, privat 4 83

A/B Alfr. Kjellman O/Y, Esse. Se annonsavd.!

MÄKLERI-, SPEDITIONS- & SKEPPSSTUVERI- FIRMOR:

A/B Federations Stevedoring, Alholmen, tel. 1 48, 4 78.
Se annonsavd.!

**A/B Jakobstads Skeppsstuveriaffär Ltd., Alholmen, tel.
3 05.** Se annonsavd.!

Jakobstads Stevedoring C:o A/B, Alholmen, tel. 1 48

R. M. Labbart, mäklarfirma, Rådhusg. 5, tel. 1 30.

**Victor Nyman, mäkleri- & speditjonsfirma, Alholmen,
tel. 2 78 o. 7**

**The Association Stevedoring & C:o Ltd., Alholmen, tel.
2 78.** Se annonsavd.!

**A/B Wilkman & Lenander, speditörer och mäklare, Al-
holmen, tel. 2 78, under vintermånaderna: Kanal-
espl. 13, tel. 4 36.** Se annonsavd.!

BÅTVARV:

Sundqvist, Joh., Gamla hamn, tel. 4 07, 78

BOK- OCH PAPPERSHANDLARE:

A/B Jakobstads Bokhandel, Storg. 11, tel. 35.

Jakobstads Tryckeri och Tidnings A/B, Storg. 15, tel.
55, 5 55

FOTOGRAFIATELJÉR:

Ateljé Elite, Södermalmsg. 18, tel. 2 86. Se annonsavd.!

Jakobstads Fotografiateljé, Södermalmsg. 8, tel. 2 91. Se
annonsavd.!

Strandbergs Fotografiateljé, Storg. 4, tel. 4 81.

MUSIK- & RADIOAFFÄRER:

Musikcentralen, musik- & radioaffär, Storg. 14, tel. 77

Se annonsavd.!

BLOMSTERAFFÄRER:

Iris, blomsterhandel, Storg. 15, tel. 1 11, priv. 3 66.

GULDSMEDSAFFÄRER:

Guldboden, Kanalespl. 9, tel. 4 19

Guldsmedsaffären „Yrjö”, Storg. 12, tel. 1 87

URAFFÄRER:

Kecklunds Uraffär, Storg. 14, tel. 56

Öströms Urmakeriaffär, Storg. 8, tel. 45, priv. 1 99.

SKOAFFÄRER OCH REPARATIONSVERKSTÄDER:

A/B Kock & C:o O/Y, Salutorget, tel. 6, dir. privat 3 10.

Se annonsavd.!

Englund, V., Storg. 8.

Granroth & Sandell, Alholmsg. 27.

Perälä, J., Skolg. 15, tel. 2 18

M. A. Slotte & C:o, Salutorget, tel. 2 09. Se annonsavd.!

RAM-, TAVEL- & GLASAFFÄRER:

Janne Lillkvists Eftr., Alholmsg. 17, tel. 26

V. W. Ståhl, Choraesg. 9, tel. 5 19

BYGGNADSMATERIEL- OCH JÄRNAFFÄRER:

A/B A. W. Blomqvist & C:o O/Y, Köpmansg. 12, tel. 3 95

Rautakauppa O/Y Teräs, Rådhusg. 1, tel. 52 o. 4 63. Se annonsavd.!

VIRKES- OCH VEDFÖRSÄLJNINGSAFFÄRER:

Jakobstads virkes- och vedförsäljning, Jakobsg. 31,
tel. 3 92 o. 1 43

Kjellman, Anders, Norrmalmsg. 29, tel. 5 61.

Öst, Aug., virke, vedsåg & cementgjuteri, Köpmansg. 2,
tel. 4 42 o. 3 04

BAGERIER:

Airolahti, Hannes, Norrmalmsg. 5, tel. 4 54.

Asplund, C. M., Alholmsgatan 29, tel. 81, priv. 5 13
filial, Rådhusg. 13, tel. 2 93

Hernberg, Niilo, Amerikag. 25, tel. 1 23

Hoikkanen, G., Kyrkostrand, tel. 3 14

Lönngren, E., Choraeusg. 3, tel. 37

Vesterlund, A., Tavastg. 18, tel. 3 55. Se annonsavd.!

BRYGGERIER:

Läskedrycksfabriken Pohja, läskedrycker och svagdricka, Fabriksg. 23, tel. 4 59

Jakobstads Bryggeri, pilsner, dricka och läskedrycker, tel. 82

MAT-, FRUKT- & KOLONIALVARUAFFÄRER:

A/B Granholm & Käll O/Y, frukt- och kolonialvaruaffär, Rådhusg. 1, tel. 31, 32, 2 28. Se annonsavd.!

A/B M. Schevelew, mat-, frukt- och kolonialvaruaffär, Storg. 14, tel. 3 35

Ahlgren, K., matvaruaffär, Vestanpå, Centralvägen 9, tel. 5 05

Backlund, Frans, skepps- o. kolonialvaruaffär, Alholmen, tel. 18 och 4 09

Enqvist, R., mjölk- o. matvaruaffär, Kyrkostrand, tel. 5 75

Holmqvist, Edvin, kolonialvaruaffär, Skutnäs, tel. 2 80

Kortman, M., mjölk- och matvaruaffär, hörnet av Skol- och Fabriksg., tel. 2 19

Nordling, A., kolonialvaruaffär samt bageri, Svedjenabba, tel. 4 68

Pedersöre Handelslag m. b. t., mjölk- & kolonialvaruaffär, Köpmansg. 8, kontor tel. 2 64 o. 3 26. Se annonsavd.!

- Saluhallen**, bröd- & matvaruaffär, Storg. 12, tel. 3 45
- Sandström, L.**, mat- & kolonialvaruaffär, De la Gardieg.
9, tel. 4 85
- Tuhkanen, H.**, mat- & kolonialvaruaffär samt korvfabrik, Amerikag. 11, tel. 61. Se annonsavd.!
filial: Frams hus, tel. 85
- Tuomi, Sigrid**, mat-, mjölk- och kolonialvaruaffär, Alholmsg. 33, tel. 4 76
- Wallin, Osk.**, mejeri- o. kolonialvaruaffär, Otto Malmög. 10 a, tel. 5 16
filial: Christineg. 1.
- Warma Andelsaffär**, Amerikag. 2, kontor, tel. 3 02
huvudaffären, Amerikag. 2. Se telefonkatalogen!
filialerna — Se telefonkatalogen!
- Vesterlund, Albert**, frukt- & kolonialvaruaffär, Köpmansg. 10, tel. 2 48. Se annonsavd.!
- Vesterlund, Edith**, frukt- & kolonialvaruaffär, Kanalespl. 9, tel. 5 24
- Viitanen & Kälkäinen**, mat- & kolonialvaruaffär samt korvfabrik, Biskopsg. 13, tel. 2 43. Se annonsavd.!
filial, Alholmsg. 36, tel. 2 83

BEKLÄDNADSAFFÄRER:

- Wiborgs Beklädnadsaffär**, Kanalespl. 9, tel. 5 38. Se annonsavd.!

EKIPERINGSAFFÄRER:

A/B Höglunds Beklädnadsaffär, damekipering, Kanalespl. 7, tel. 5 03

herrekipering, Kanalespl. 9, tel. 50

Jakobstads Beklädnadsaffär, Storg. 14, tel. 1 04

A/B Granholm & Käll O/Y, tyg- o. tricotageaffär, Rådhusg. 1, tel. 31, 32, 2 28. Se annonsavd.!

Höglund, Rudolf, underbeklädnadsaffär, Amerikag. 9, tel. 2 46

Jakobstads Yllevaruaffär, Alholmsg. 16, tel. 5 43

A/B Kackur & Sågfors, manufakturvaror, Rådhusg. 3, tel. 29. Se annonsavd.!

Sulo Puro, damekiperingsaffär, Storg. 14, tel. 4 92

Sofia Sund, tyg- o. beklädnadsaffär, Rådhusg. 11, tel. 2 95. Se annonsavd.!

MODE- OCH HANDARBETSAFFÄRER:

Fix, hattaffär, Storg. 15, tel. 2 41. Se annonsavd.!

V. A. Paunu, hatt- och pälsvaruaffär, Kanalespl. 13, tel. 72

Öhman & Östbergs Eftertr., modeaffär, Storg. 8, tel. 86
Se annonsavd.!

SKRÄDDARE:

Heino, T. V., Alholmsg. 10.

Höglund, J., Kyrkostrand, tel. 3 40

Rönning, John, Rådhusg. 17, tel. 1 31

Salminen, E., Otto Malmsg. 3, tel. 4 97

Sjövall, L., Norrmalmsg. 9, tel. 4 74

Wärnström, P. A., Skutnäs, tel. 1 89

MÅLARE:

Karlsson, Tor, Norrmalmsg. 3 A, tel. 4 39

Vesterholm, Thor, Skutnäsv. 7, tel. 5 27

MÖBEL-, SNICKARE- & TAPETSERARAFFÄRER:

Irjala, V., möbel-, likkist- & tapetserareaffär, Rådhusg.
13, tel. 1 80

Holmlund, Emil, snickare, Svedjenabba, tel. 3 58

Nordström, J., möbelaffär, Kivilös 41.

Savola, A., tapetserare, Herrholmsg. 12, tel. 1 94

Söderman G., snickeri- o. likkistaffär, Norrmalmsg. 6,
tel. 3 13

PLÅTSLAGARE:

Linnell, Fr., Skutnäsvägen 8, tel. 1 70

RAKSTUGOR:

Figaro, Alholmsg. 13.

Koski, Vilho, Skolg. 13 B.

Lindholm, Hilja, Kanalespl. 11.

Nygård, B., Skolg. 9.

Rönback, L., Rådhusg. 3, Salutorget, tel. 4 57

Raksalongen Star, Otto Malmsg. 15, tel. 59

DAMFRISERINGAR:

„Lola”, inneh. Ester Bäcksholm, Otto Malmsg. 14,
tel. 2 79

Rosenthal, W., Köpmansg. 14, tel. 73

HYRBILAR OCH FORMÄN:**P e r s o n b i l a r :**

Bilstationen, Rådhusgatan, vid rådhuset, tel. 1 65

Henriksson, J., tel. 4 48

Holm, A., tel. 3 91

Ring, T., tel. 4 91. Beställningar emottagas.

L a s t b i l a r :

Sandlund, V., varutransporter, tel. 2 58

AUTOBUSSLINJER:

Esselström-Kultalahti, Evijärvi—Esse—Jakobstad. Tel. Jakobstad 90.

Esselström-Kultalahti, Evijärvi—Teerijärvi—Esse—Jakobstad. Tel. Jakobstad 90.

A/B Haldin & Rose O/Y. Busstrafik till Wasa, Nykarleby o. Gamlakarleby. Linjebilstation, Styrmanng. 12, tel. 1 09

Salonen, A., Jakobstad—Purmo—Kortesjärvi. Turer alla vardagar. Tel. Jakobstad 90.

Jakobstad—Alholmen, tel. 4 91. Dagliga förbindelser varje timme. Beställningar för bussturer emottagas.

BILBESIKTNINGSMANNEN

ing. S. Pohjanpalo, Gamlakarleby, tel. 39, har emottagning i Jakobstad hos Ab. Haldin & Rose under april—juli varje onsdag kl. 11—14, under aug.—dec. första och tredje onsdag.

BENSINSTATIONER:

Shell, Service station, Storg. 20, tel. 90

Standard Service station, Köpmang. 8, tel. 2 27

BIL- OCH VELOCIPEDAFFÄRER:

A/B Atti Holmström & C:o O/Y, General Motors repr.

Visasbacken 6, tel. 5 76, verkstaden 4 94, privat 2.

Se annonsavd.!

A/B Haldin & Rose O/Y, Ford service, Styrmanng. 12,

tel. 1 09 o. 5 68

Bröder Mattsson, velocipedaffär, partiavdelning, Storg.

4, tel. 3 61 och 3 62. Se annonsavd.!

Granroth, Carl V., velocipedaffär, Norrmalmng. 3,

tel. 3 19. Se annonsavd.!

Firma Einar Petterson, Storg. 15, tel. 5 53

REPARATIONSVERKSTÄDER:

A/B Atti Holmström & C:o O/Y, specialitet bilar, Söder-

malmng. 17, tel. 4 94

A/B Haldin & Rose O/Y, specialitet bilar, Styrmanng.

12, tel. 1 60

Björklund & C:o, specialitet värme- och vatteninstalla-

tioner, Kvastbergsg. 16, tel. 5 17

Granroth, Carl V., specialitet velocipeder, Norrmalmng.

3, tel. 3 19. Se annonsavd.!

Holländer, Aug., velociped- o. vulkaniseringsverkstad,

Styrmanng. 11 B, tel. 2 96. Se annonsavd.!

Kruht, J., mekaniska reparationer, specialitet båtmoto-

rer, Skolg. 5.

Bröder Mattsson., specialitet velocipedreparationer,

Storg. 8, tel. 1 49. Se annonsavd.!

INSTALLATIONSÄFFÄRER:

Elektricitetsverket installationsaffär, Victor Schauhansesp. 1, tel. 79. Se annonsavd.

E. Lundströms Elektriska affär, Otto Malmög. 16, tel. 1 82. Se annonsavd.!

* *

*

OFFICIELLA FLAGGNINGSDAGAR:

16 maj (Arméns fanfest).

24 juni (Finlands flaggas dag).

6 december (Årsdagen för Finlands självständighetsförklaring).

Av Stadsstyrelsen för Jakobstad fastställda flaggdagar.

28 jan. (Årsdagen av Jakobstads befrielse).

5 februari (Runebergsdagen).

28 februari (Kalevaladagen).

6 nov. (Svenska dagen).

J Ä R N V Ä G E N.**Tågtiderna:****Jakobstad—Bennäs.**

Jakobstad	6,55	9,30	12,40	15,50	18,40	19,50
Bennäs	7,15	9,45	13,00	16,10	19,00	20,05

Bennäs—Jakobstad.

Bennäs	7,34	10,10	13,18	16,28	19,13	20,18
Jakobstad	7,54	10,29	13,37	16,48	19,33	20,38

Nya Apoteket i Jakobstad.

Helsingfors Aktiebank

Jakobstad

Fullständig bankrörelse
Bekvämt belägen invid
Salutorget

Trico- tager

och
manufaktur
i väl sorterat urval

Kackur &
Sågfors A.B.

Tel. 29.

Resande Obs!

Westerlunds Resandehem

Norrmalmsgatan 8. Tel. 440.

Erbjuder snygga, fridfulla och
billiga rum från 15 mk. uppåt.

Albert Westerlund

Välbesökt kafé och kaffehandel
vid salutorget

— Telefon 248 & 397. —

Kafferosteri, Filial och Bageri

— — Tel. 297 & 355. — —

Låt oss betjäna Eder

vid Ert nästa besök i Jakobstad!

Restaurangen

mittemot Svenska Samskolan vid Skolgatan serverar goda portioner till synnerligen måttliga pris. För större grupper beviljas ytterligare rabatt. Obs.! Inga serveringspengar!

Tyg- och skoavdelningen

i samma hus som restaurangen med ingång från Amerikagatan är sedan en tid mycket anlitad tack vare ett välsorterat lager med varor till erkänt billiga pris. Kom in och bese den!

Kolonialvaruavdelningen

också vid Skolgatan samt filialerna på olika platser i staden erbjuda Er ett rikhaltigt lager av sötsaker och frukter.

Bageriet och brödbutikerna

försälja vårt konditoris berömda tillverkningar. Tag en godbit med Er från Jakobstad. Beställ en läcker kaka från vårt konditori genom någon av våra filialer, t. ex. den i restaurangens hus vid Skolgatan.

Alltid till Er tjänst!

Andelsaffären WARMA m. b. t.
JAKOBSTAD

Svenska Gårdens Café

*rekommenderar sitt goda kaffe med
hembakat bröd.*

Billiga sommarfrukostar.

Cafè'et öppet kl. 9—11.

Herrholmsgatan 18.

Tel. 98.

A. B. Höglunds Beklädnadsaffär O. Y.

Kanalesplanaden 7—9. Tel. 50 och 503.

.....

***Ortens största och bäst försedda
ekiperingsaffär.***

Anders Lassfolk

Jakobstad

Spets- och Bandfabrik

Turister!

Edra tyger och övriga
manufakturerna köpa Ni
förmänligast hos

A. B. Granholm & Käll O. Y.

Tel. 228, 31, 32 — Rådhusgatan 1.

VELOCIPEDER

»Hermes» (Obs! Originala)
 »Stanley lyx» (Obs! För-
 kromade)
 »Radio lyx» (Förkromade)
 »Stanley», »Radio», »Svea»
 »Kaleva», »Ihanne», »Ota-
 va» m. fl. märken, samt

VELOCIPED-DELAR

i parti och minut.

Egen velocipedverkstad
 där

Velocipedreparationer
 utföras.

BRÖDER MATTSSON

Telefoner: Minutaffären &
 Verkstaden 149 (Storg. 8)
 Kontor & Partiavdelning
 361 o. 362 (Storg. 4)

OSK. WALLIN,

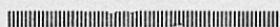
mejeri- o. kolonial-
 varuaffär

Otto Malmög. 10 A.

Tel. 516.

Filial: Christinög. 1.

Alltid prima varor.

Ab. Nordiska Föreningsbanken

Äldsta Privatbank i landet

Egna medel 450,000,000 mk

Fullständig bankrörelse vid

JAKOBSTADS KONTOR, STORGATAN 10

REPARATIONSVERKSTAD

Lager av bildelar. Agenturer: FEDERAL last-
 vagnar, GRAHAM och PACKARD personvagnar.

Förmedlar: begagnade bilar m. m.

Jakobstads Maskin- & Agenturaffär.

Jakobstad, Visasbacken 2. Tel. 63.

Tel. 92

**Stadens äldsta och bäst
försedda affär i branschen**

(Erwasts stenhus invid torget)

Carl V. Granroth, Velocipedaffär,

Normalmsg. 3, tel. 3 19,

säljer följande förstklassiga velocipeder: **Kronan, Rullett, Boston** m. fl. under garanti. Velocipeddelar alltid i lager till förmånligt pris. Reparationer utföras av velocipeder, motorer, motorcyklar, sy- och stickmaskiner m. m.

Återförsäljare av motorer, motorcyklar, kastorvspisar, gravvårdar m. m.

Viitanen & Kälkäinen Korvmakeri

Biskopsg. 13 - Tel. 243

Filial: Alholmmsg. 36, tel. 283
Rekomendera sina
erkänt förstklassiga till-
verkningar.

Café MESSINA

Kanalespl. 11.

Telefon 514.

..... *Alltid gott kaffe.*

Café
ESPLANAD

Storgat. 13. Tel. 117

Centralt läge
 Trivsam lokal

**Rekommenderas
 för resande**

**Dam= o.
 herrtyger**

Ekiperingsartiklar för
 damer, herrar och barn.
 Garner och kortavaror.
 Hemvävda gardiner,
 dukar, täcken, m. m.

Allt i stort urval.

Sofia Sund
 Tel. 295.

**Öhman &
 Östberg**
Eftr.

Storg. 8 — Tel. 86

O*rtens*
 bäst försedda af=
 fär i handarbeten,
 hattar, modevaror
 av alla slag.

**Alholmen Stevedoring Ab.
 &
 Ab. Jakobstads Skepps-
 stuveriaffär Ltd.**

Rekommenderas
 för lastningar o.
 lossningar av
 fartyg.

Telefon 305.

Från **Viborgska
Bekl. affären**

köper Ni förmånligast

Damkappor

kompléer, pro-
menaddräkter o.
regnkappor

Herrkostymer

paletåer,
lösa benkläder
och regnrockar

SENASTE

NYHETER
i

Dam
Herr
Barn

Skodon

alltid i stort, förnämligt urval hos

Ab. KOCK & C:o Oy.

vid salutorget.

M. A. Slotte & C:o,
Sko- & läderaffär.

Gamlakarleby,
Jakobstad,
Nykarleby,
Uleåborg
och Kemi.

En inbunden bok
är alltid en
prydnad.

Inbindningar till facila
pris utföras av

Jakobstads Tryckeris
Bokbinderi.

Kansallis- Osake- Pankki

Landets största deposi-
tions- och handelsbank

Jakobstads kon-
tor i Teräs gård

Runebergsg. 11. Tel. 400

A/B S. R. Ericson C:o

Export av props
och pappersved

Skeppsmäklare &
agentur

KONTOR:

Köpmansg. 16. Tel. 233
& 530. Dir. privat 172.

RESTAURANT S A I M A

i hörnet av
Rådhus- och
Otto Malmmsg.,
telefon 176

*Rekommenderar
sin trivsamma matsal*

Utskänningsrättigheter

Vid köp,

*byte eller repara-
tion av RADIO
vänd Eder till oss.*

**Musikinstrument
o. delar.**

Fotografiska artiklar

„**Musikcentralen**“
Specialaffär i musik och radio.
Storg. 14. Tel. 77.

Ab. Jakobstads Ångsåg

köper
sågade trävaror,
skogar, props o. pappersved;
exporterar hyvlade o. ohyvlade trävaror.

Wilkman & Lenander A. B.

Skeppsmäklare och speditörer

Tel. 278, efter kontorstid 446, om vintern 436.

Telegramadress: »Wilkmans»

Agenter för alla orten anlöpande
in- och utländska linjerederier.

Centrallagets rostade kaffe

samt

kvarnprodukter

tillfredsställa säkert Edra anspråk på dessa konsumtionsvaror.

Köp dem hos

PEDERSÖRE HANDELSLAG

m. b. l. — Jakobstad.

Ö. F. Städernas Brand- stodsbolag för Lösegendom

beviljar betryggande brandförsäkringar för **lösegendom och varulager**. Föreningens försäkringstagare åtnjuta för närvarande följande premierabatt.

10 0/0 av premien för fem års delaktighet.
25 0/0 av premien för tio års delaktighet.
50 0/0 av premien för tjugo års delaktighet.

Obs! Flyttas egendomen under sommarmånaderna till landet hålles ända till 25 proc. av försäkringssumman försäkrad utan tillskottsavgift.

EMIL LÖF,

adr.: Otto Malmsgatan 5.
Telef. 415.

Jakobstads

Cikoriafabrik,

landets äldsta och
största cikoriafabrik.

Wilh. Schauman,
Aktiebolag.

På resor

är Eder tid ofta knapp.

Gör Eder därför oberoende av bestämda måltider och ät en billig o. god portion som serveras snabbt å

Restaurations
SANTOS

Även frukostar och middagar å 7 mk.

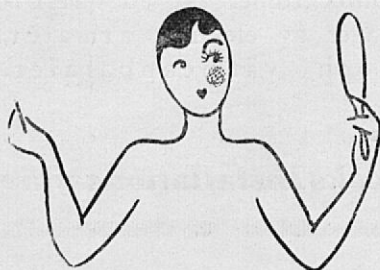
Fotografiateljé Elite

Södermalmsg. 18

Tel. 286

Inneh.: **Erna Friman**

**Framkallning och kopiering utföras snabbt.
Filmer i lager.**

000000000000

Kemikalia

Storg. 15. Tel. 423.

E. LUNDSTRÖMS Elektriska Affär

Otto Malmsgatan 16.

Telefon 182.

Välförsett lager av elektriska förnödenhetsartiklar.
Utför elektriska installationer och reparationer.

Lindnings o. reparationsverk-
stad. Radioreparationer.

Låt oss utföra Edra elektriska installationer

och reparera eventuella ledningsfel.
Kostnadsförslag lämnas på anhållan.
I vår butik finner Ni ett välsorterat
lager av elektrisk armatur,
kok- och värmeapparater.

Jakobstads

Elektricitetsverks Installationsaffär

JAKOBSTADS BADINRÄTTNING

ö p p e n

Karbadsavdelningen:

	Under sommarmånaderna	Vintertid
vardagar	2-7	2-8
lördagar	1-6	1-6

Folkbadet:

tisdag-fredag	2-7	2-8
lördagar	2-7	2-7

H. Tuhkanen

Korvfabrik,
Delikatess- och
Matvaruaffär

Amerikagat. 11 — Tel. 61

Filial: Frams hus, tel. 85
Saluhallen, „ 345

Aug. Holländers

Velociped- & Vulkaniserings-
verkstad

Styrmansg. 11.

Säljer: Original Crescent,
Frej, Favorit, Ideal m. fl.
cykelmärken.

Velocipeddelar i lager
Reparationer utföras.

Vulkaniserar gamla o.
säljer nya bilringar.

Jakobstads

Fotografiateljé

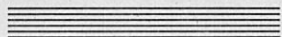
Södermalmsg. 8 — Tel. 291

REKOMMENDERAR

sina väl utförda fotografier
o. förstoringar (även kolore-
rade) samt amatörarbeten.

Snabb expediering.

Alltid färska films.

Hattaffär

F I X

Storgatan 15 — Tel. 241

Ortens
största specialaffär.

Stort lager.

Låga priser.

General Motors

återförsäljare

i

Jakobstad med omnejd

är

A.B. Atti Holmström & C:o O.Y.

$\frac{A}{B}$ Alfr. Kjellman $\frac{O}{Y}$

E s s e

Köpare av ståndskog, props och
pappersved.

PRAKTISKA ANVISNINGAR.

	Sid.
Agenturaffärer	34
Apotek	34
Autobusslinjer	44
Bagerier	39
Banker	31
Beklädnadsaffärer	41
Bensinstationer	45
Bilbesiktningsmannen	44
Bil- och velocipedaffärer	45
Blomsteraffärer	38
Bok- och pappershandlare	38
Bryggerier	40
Byggnadsmateriel- och järnaffärer	39
Båtvarv	37
Damfriseringar	43
Ekiperingsaffärer	42
Fotografiateljéer	38
Försäkringsagenturer	34
Guldsmedsaffärer	38
Hotell, restauranger och resandehem	35
Hyrbilar och formän	44
Industrier	36
Installationsaffärer	46
Institutioner och ämbetsverk	28
Kaféer	35
Kemikalieaffärer	35
Kiosker	35
Konsulat	31
Läkare	33
Massage, sjukgymnastik & sjuksköterskor	34
Mat-, frukt- och kolonialvaruaffärer	40

	Sid.
Mode- och handarbetsaffärer	42
Musik- och radioaffärer	38
Målare	43
Mäkleri-, speditjons- och skeppsstuverifirmor	37
Möbel-, snickare- & tapetseraraffärer	43
Officiella och av stadsstyrelsen fastställda flagg- ningsdagar	46
Partiaffärer	36
Plåtslagare	43
Rakstugor	43
Ram-, tavel- & glasaffärer	39
Reparationsverkstäder	45
Sakförare	33
Skoaffärer och reparationsverkstäder	39
Skolor	32
Skräddare	42
Tandläkare	34
Tidningar	32
Tryckerier	32
Trävarufirmor	36
Tågtiderna	46
Uraffärer	38
Virkes- och vedförsäljningsaffärer	39

Vid inköp av lantbruksmaskiner

efterfråga enbart

Jakobstads Mek.
Verkstads A. B:s
tillverkningar såsom:

**Hankmo & Oiva harvar
Tulos radsåningsmaskiner
Slättermaskiner & hästräfsor**

I N H E M S K
kvalitetsvara

Ledande maskinfabrik i branschen.

En förnäm cigarett
av amerikansk typ —
en verklig smaksensation

5: — 20 st.

Strenberg